

Het advies van de ASD.

Aan het college van burgemeester en wethouders van Lansingerland

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Ons kenmerk: ASD16.B.005

Lansingerland, 16 mei 2016

Geacht college,

Conform artikel 3:8 van de Verordening Sociaal Domein 2015 van de gemeente Lansingerland maakt de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) gebruik van de mogelijkheid om een ongevraagd advies uit te brengen over de financiële ondersteuning van ouders met mbo-leerlingen.

Inleiding

De ASD heeft meerdere signalen ontvangen van ouders over financiële problemen die ontstaan door het wegvallen van de Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdragen en Schoolkosten (WTOS-regeling) voor hun kinderen. Ouders geven ons te kennen dat zij de hoge schoolkosten niet meer kunnen betalen en dat zij in een tweestrijd verkeren omdat hun kinderen immers nog leerplichtig zijn. De verhoging van het maandelijkse kindgebonden budget is echter niet toereikend om in de schoolkosten te voorzien.

Het gaat met name om ouder(s) van 16- en 17-jarige kinderen die onderwijs volgen op het MBO. Kinderen uit minimagezinnen op het MBO worden met hoge schoolkosten geconfronteerd. Het gaat hier niet alleen om de kosten voor boeken, maar ook de kosten voor het aanschaffen van specifiek voor de opleiding bestemde schoolmiddelen en - gereedschap zoals kleding, speciale kappersscharen, koksmessen et cetera). Ook de kosten voor het openbaar vervoer worden niet vergoed en de invoering van de OV-kaart voor minderjarige mbo-leerlingen is uitgesteld tot 1 januari 2017.

De ASD heeft contact gehad met diverse organisaties actief in de ondersteuning van ouders met een laag inkomen. Deze contacten bevestigen de eerder genoemde signalen en zijn voor de ASD aanleiding om dit ongevraagde advies uit te brengen.

Achtergrond

Tot vorig schooljaar kregen ouders een bijdrage van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voor de studiekosten van hun kind. Voor minderjarige mbo-leerlingen tussen de 16 - 18 jaar was dat maximaal € 690,- per jaar via de bovengenoemde WTOS-regeling. Deze regeling is met ingang van het schooljaar 2015 - 2016 vervangen door een maximale bijdrage van € 116,- aan schoolkosten uit het kindgebonden budget. De ouders, die in het oude systeem de maximale bijdrage ontvingen, zijn met name de dupe van die verandering.

Door het wegvallen van de WTOS-regeling ontstaan landelijk en regionaal een willekeur aan oplossingen. Sommige scholen beschikken over een noodfonds waarop een beroep kan worden gedaan, diverse gemeenten dragen via de bijzondere bijstand bij aan de schoolkosten en in een beperkt aantal gevallen kan de stichting Leergeld regionaal een bijdrage leveren.

De minister van Onderwijs vindt het 'onaanvaardbaar' als ouders het onderwijs voor hun kinderen niet kunnen betalen, maar vervolgens verwijst zij naar de scholen om 'goedkoper' lesmateriaal aan te schaffen eventueel via tweedehands markten. Dat vanaf 2017 de mbo-leerlingen een vergoeding krijgen voor de reiskosten helpt, maar zal niet voor iedereen een afdoende financiële oplossing bieden in een situatie dat de verplichte schoolkosten de komende jaren verder gaan oplopen.

Advies

Uit onze gesprekken met betrokkenen is gebleken dat de gemeente Lansingerland verzoeken voor financiële ondersteuning voor het verstrekken van bijzondere bijstand heeft afgewezen. Vaak werden ouders verwezen naar Stichting Leergeld in Zoetermeer. Deze stichting kan soms een tegemoetkoming verstrekken in de noodzakelijke schoolkosten, zoals een fiets of een computer, maar heeft voor andere studiekosten de ouders terugverwezen naar de gemeente.

Landelijke organisaties waaronder de VNG, de MBO raad en Leergeld Nederland hebben aan het kabinet en de politiek gevraagd om maatregelen te nemen. Zie hiervoor het persbericht op leergeldzoetermeer.nl/site/persbericht-10-maart-2016/. Vooralsnog is niet duidelijk of het kabinet en de politiek hier welwillend tegenover staan en zo ja wanneer maatregelen van kracht worden.

Vandaar dat de ASD aan de gemeente adviseert om in afwachting van eventuele compenserende maatregelen door de landelijke overheid de ouders, van minderjarige mbo-leerlingen, met een laag inkomen financieel te ondersteunen via de bijzondere bijstand. En tevens deze mogelijkheid te vermelden op haar website en onder de aandacht te brengen van de toegangspartners en maatschappelijke organisaties.

Sociale afkomst mag niet bepalend zijn voor de mogelijkheden om onderwijs te volgen en een startkwalificatie te behalen. De minister is met de Tweede Kamer van mening dat het onderwijs voor iedereen toegankelijk moet zijn. Op het MBO dreigt er nu toch een tweedeling te ontstaan. Schooluitval om financiële redenen moet te allen tijde worden voorkomen. Het behalen van een startkwalificatie vergroot immers de kansen op de nog steeds krappe arbeidsmarkt voor jongeren. De vraag naar arbeid overtreft nog steeds het aanbod. Daarnaast hebben werkgevers behoefte aan goed opgeleid personeel.

Afsluiting

Graag ontvangt de ASD een schriftelijke reactie op ons voorstel. Indien u besluit om het voorstel niet over te nemen dan ontvangen wij graag een toelichting.

Hoogachtend,

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland,
G.N. Steenkamp, voorzitter

ASD Lansingerland
Postbus 295
2650 AG Berkel en Rodenrijs

De reactie van de gemeente op het advies.

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland
Postbus 295
2650 AG BERKEL EN RODENRIJS

Afdeling
**Economische &
Maatschappelijke Ontwikkeling**
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Serge Deceuninck
Telefoon
14 010
E-mail
info@lansingerland.nl
Fax
(010) 800 40 01

Verzenddatum 14 juni 2016
Ons kenmerk U16.07623
Uw brief van 16 mei 2016

Onderwerp **Reactie op uw advies over financiële
ondersteuning van MBO-leerlingen**

Geachte heer Steenkamp,

Op 16 mei 2015 bracht de ASD een ongevraagd advies uit over de financiële positie van minima met kinderen die een mbo-opleiding volgen. Hierin adviseert de ASD de gemeente deze doelgroep financieel te ondersteunen vanuit de bijzondere bijstand. Met deze brief ontvangt u onze reactie op uw advies.

Onze reactie

Allereerst willen wij u natuurlijk bedanken voor uw advies. Wij erkennen de door u geschetste problematiek. Ook wij betreuren de beslissing van het Rijk om de compensatie via de WTOS te laten vervallen. Net als u hopen wij dat het Rijk snel compenserende maatregelen neemt om deze doelgroep te ondersteunen.

Wij nemen uw advies om als gemeente een compensatie aan te bieden via de bijzondere bijstand echter niet over. Wij zien het namelijk niet als onze taak om inwoners te compenseren voor het wegvallen van een bepaalde regeling als gevolg van het besluit van een andere overheid. Wij krijgen als gemeente immers geen budget vanuit het Rijk voor een dergelijke compensatie. Ook kunnen we geen wezenlijke invloed uitoefenen op het besluit van andere bestuursorganen. Een recent voorbeeld hiervan is het afschaffen van de kwijtschelding door de diverse waterschappen.

Wettelijke beperkingen

Naast onze inhoudelijke redenen om uw advies niet over te nemen, stuit uw advies in de praktijk ook op een aantal andere bezwaren. Wij mogen als gemeente per 1 januari 2015 niet langer categoriale bijzondere bijstand verstrekken. De door u genoemde regeling zou een vorm van deze bijstand zijn. Om deze reden zijn wij destijds voor scholieren de samenwerking met Stichting Leergeld aangegaan.

Mogelijke andere oplossingen

Wij zien daarnaast ook andere oplossingen voor het probleem. Allereerst kunnen de leerlingen zelf een bijbaan zoeken. Hiermee kunnen zij dan genoeg verdienen om de bijdrage uit het kindgebonden budget

aan te vullen tot aan de hoogte van de vroegere WTOS. Op basis van het minimum jeugdloon voor 16- en 17-jarigen is een bijbaan van gemiddeld 3,5 respectievelijk 3 uur per week hiervoor voldoende.¹

Ook kunnen de leerlingen kijken naar tweedehands spullen om de kosten te beperken. Maar vooral scholen hebben een verantwoordelijkheid hierin. Zij zouden ook goedkopere materialen beschikbaar kunnen stellen tegen een lagere prijs. Ook kunnen zij bijvoorbeeld kijken naar het verstrekken van materiaal op basis van verhuur of bruikleen.

Tot slot

Zoals gezegd erkennen wij wel de ernst van de problematiek. Mochten inwoners uit deze doelgroep in schrijnende situaties zich bij u melden, dan willen wij u vragen om deze inwoners door te verwijzen naar de gemeente. Wij kunnen dan in dergelijke individuele schrijnende situaties bekijken wat wij kunnen doen.

Wij gaan ervan uit u hierbij goed te hebben geïnformeerd.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

drs. ing. Ad Eijkenaar
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

¹ € 3,38 per uur voor 16-jarigen en € 3,87 per uur voor 17-jarigen.